

profiling to develop a methodology for the participation of civil society in counteracting the enemy's DIG. The aim of the article is to determine the legal, psychological and organizational aspects of the DIG of the Russian Federation on the basis of the development of its group and individual profile with the use of civilians. It is determined that today there is a problem of consideration of the DRG not only from the point of view of legal science, but also from the standpoint of legal sciences, applied, military and ethnopsychology. This will contribute to the formation of methods for documenting criminal activity and the development of profiles of various participants in the DIG. General theoretical recommendations for the formation of personal characteristics are given. Based on a systematic and historical analysis of the use of profiling at different stages of development of the DIG members on the basis of verbal and nonverbal characteristics. Indicators of separation of saboteurs and their groups have been determined. Typical tasks and methods of DIG infiltration are singled out, as well as signs by which it is possible to recognize members of Russian DIGs. Recommendations on the algorithm of actions of the civilian population in case of detection of saboteurs on typical grounds of their activity are developed. It is proposed to develop forensic recommendations for recording illegal events and determining the types of psychological profiles of Russians and residents of different regions of Ukraine who are members of the DIG in order to establish them and inform the Security Service of Ukraine.

Keywords: *reconnaissance and sabotage group, war period, legal regulation, profiling, profiling of saboteurs, verbal signs, non-verbal victims of international armed conflicts, civilian objects, reprisals.*

УДК 351.74

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-2-28-33

Костянтин БАХЧЕВ[©]

кандидат юридичних наук

(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ДОЗВІЛЬНОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Стаття присвячена особливостям функціонування дозвільної системи в Україні в умовах воєнного стану. Зокрема, висвітлену дискусійну проблему надання громадянам права на володіння вогнепальною зброєю. Проаналізовано міжнародний досвід надання права володіння вогнепальною зброєю та чинне законодавство України. Детальне вивчення особливостей функціонування дозвільної системи з урахуванням сучасних ризиків, дозволило запропонувати конкретні шляхи підвищення ефективності запобіжних заходів, з метою зменшення негативних наслідків, пов'язаних з розширенням кола осіб, яким буде надано право на володіння вогнепальною зброєю. Запропоновано шляхи оптимізації діяльності підрозділів дозвільної системи Національної поліції щодо попередження вчинення правопорушень у сфері обігу вогнепальної зброї під час воєнного стану та у післявоєнний період.

Ключові слова: *вогнепальна зброя, дозвільна система, право володіння зброєю, воєнний стан, цивільний обіг зброї, Національна поліція.*

Постановка проблеми. Умови воєнного стану в Україні в 2022 році спонукали до розповсюдження думки серед громадськості про підтримання позиції надання громадянам права на володіння вогнепальною зброєю. Дискусія з цього приводу точилася не один рік в українській спільноті серед правників, науковців, громадських активістів, нормотворців та пересічних громадян, однак рішучі кроки відбулися тільки після введення воєнного стану та мають продовжуватися і розвиватися надалі з метою відповідності норм законодавства потребам суспільства. Однозначним аргументом на користь доступу цивільних осіб до права власності на короткоствольну вогнепальну зброю, пістолети в Україні стало проведення у травні 2022 року опитування з використанням застосунок «Дія», за результатами якого більшість респондентів (майже 59 %) підтримали таку законодавчу ініціативу [7].

© К. Бахчев, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-0934-6628>

fpfpd@dduvs.in.ua

Подібна дилема стоїть не тільки перед Україною, а й перед усіма державами світу, які самостійно обирають найбільш оптимальний для себе варіант володіння вогнепальною зброєю цивільним населенням. Традиційно виділяють три варіанти законодавчого врегулювання права громадян на володіння вогнепальною зброєю: повна легалізація вогнепальної зброї та вільний доступ громадян до володіння зброєю (США); легалізація вогнепальної зброї та доступ громадян до отримання права на володіння зброєю після проходження конкретно визначеної законодавством процедури (Чехія); не легалізовано обіг зброї або легалізований на окремі види зброї (Україна, Японія) [8].

Водночас, введення в Україні воєнного стану стало причиною збільшення кількості вогнепальної зброї, яка перебуває на руках у громадян. Також воєнний стан стимулює прагнення цивільних осіб в Україні щодо вільного доступу до вогнепальної зброї як для власної безпеки так і з метою відсічі російській агресії. Формування нормативного підґрунтя для доступу громадян України до права на володіння вогнепальною зброєю спонукає до зміни компетенції відповідних підрозділів Національної поліції, що контролюють обіг зброї в державі, адже фактична кількість зброї у населення України сьогодні, вже вказує на необхідність перегляду існуючих правил дозвільної системи для забезпечення публічної безпеки.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми. Серед вітчизняних науковців, які досліджували питання обігу вогнепальної зброї в Україні в цілому та роль Національної поліції у запобіганні правопорушенням у даній сфері, можна виділити таких: О. Бокій, А. Благів, В. Гуменюк, С. Діденко, А. Долгополов, Д. Корецький, А. Корнієць, А. Кофанов, В. Кузнецов, І. Кузнецова, О. Піджаренко, Б. Ринажевський, М. Свірін, М. Сийпюкі, М. Федоров, О. Фролов, Е. Шелковникова та ін.

Водночас події 2022 року спонукають до перегляду концептуальних засад діяльності підрозділів дозвільної системи Національної поліції, зважаючи на реальні кроки законодавця у напрямку легалізації вогнепальної зброї, а також враховуючи великий масив вогнепальної зброї, виданий цивільним особам, залучених до підрозділів територіальної оборони держави та військовослужбовцям, кількість яких збільшилася приблизно у п'ять разів у період війни.

Зазначене підтверджує актуальність обраної тематики та необхідність проведення додаткового наукового дослідження. Саме тому, **метою** статті є на підставі норм чинного законодавства та практики його застосування визначити особливості діяльності підрозділів дозвільної системи в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Підрозділи дозвільної системи Національної поліції у період дії режиму воєнного стану продовжують здійснювати службові завдання відповідно до покладених на них нормативно-правовими актами завдань. Водночас варто відзначити окремі особливості, які відрізняють дозвільну систему в період воєнного стану від тієї самої діяльності у мирний час.

Отже, порядок отримання дозволу на вогнепальну зброю регулюється дотепер двома основними наказами МВС України: наказ МВС № 622 від 21.08.1998 [1] та наказ МВС № 379 від 13.06.2000 [2]. 01.03.2022 був прийнятий новий Наказ МВС № 170 [3], який спростив процедури ліцензування купівлі, зберігання та носіння мисливської зброї та боеприпасів під час воєнного стану. Норми наказу стосуються лише порядку отримання дозволу на мисливську зброю і діють тимчасово, на період введення воєнного стану в Україні.

Можливість законного володіння зброєю передбачає кілька етапів: отримання дозволу на придбання зброї, фактичне придбання зброї та отримання дозволу на носіння та зберігання зброї. Дозволи на придбання, зберігання та носіння, реєстрацію та перереєстрацію зброї видають відповідні підрозділи Національної поліції. Контактні дані регіональних органів Національної поліції, зокрема контролю за обігом зброї в зоні дії дозвільної системи, можна знайти на офіційному сайті. Під час війни тривалість виданих дозволів відповідає строкам довоєнного стану, тобто конкретних строків дозволів на мисливську зброю під час дії воєнного стану не визначено. Даний факт може змінитися. Крім того, наказом МВС України від 18.03.2022 № 195 продовжено термін дії всіх посвідчень на зброю до 10 днів після припинення або скасування воєнного стану в Україні [4]. Тому варто слідкувати за нормотворчим процесом у даній сфері. На наш погляд, за таких умов виникає потреба вироблення та запровадження ефективного контролю за видачею дозволів на вогнепальну зброю з превентивною метою для недопущення вчинення правопорушень у даній сфері в перспективі.

Відповідно до чинного законодавства [3] дозвіл на придбання, зберігання та носіння мисливської вогнепальної нарізної, гладкоствольної зброї (мисливської зброї) та набоїв необхідно подати на ім'я керівника органу поліції за місцем проживання (перебування) заявника:

- письмову заяву про видачу дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї;
- копію документа, що посвідчує особу;
- за наявності – копію військового квитка, посвідчення пенсіонера або ветерана військової служби чи іншого правоохоронного органу, або посвідчення члена громадського формування з охорони громадського порядку, або дозволу на зброю [3].

Процедура отримання дозволу стає спрощеною, проте залишилася процедура отримання двох дозволів: на придбання та на зберігання та носіння зброї. Тобто слід зауважити, що значно скорочено перелік необхідних документів та термін отримання дозволу на зброю. Також варто наголосити на зниженні якості перевірок осіб, які бажають мати таку зброю, наприклад, відсутність медичної довідки у переліку документів для отримання дозволів.

Однак після скасування/припинення дії воєнного стану власники зброї, придбані за спрощеним шляхом, повинні подати повний пакет документів та отримати дозвіл за загальним порядком терміном на 3 роки згідно наказу МВС № 622 [1]. Порушення даного нормативного положення є підставою для застосування норм адміністративної або кримінальної відповідальності до винних осіб.

Під час війни дозволи на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї оформляються за відсутності таких обставин:

- притягнення двічі чи більше разів протягом року до адміністративної відповідальності за ст.ст. 173, 174, 190, 191, 193, 194, 195 КУпАП;
- притягнення протягом року до адміністративної відповідальності за ч.ч. 2, 3 ст. 130, ст.ст. 44, 1732 КУпАП;
- наявність інформації про повідомлення такій особі про підозру;
- наявність непогашеної або незнятої судимості за тяжкий або особливо тяжкий злочин;
- протягом року з дня набрання законної сили рішенням суду про конфіскацію чи оплатне вилучення зброї.

Тобто основним, в умовах сьогодення, є перевірка особи на факт вчинення правопорушень, які можуть вчинятися за допомогою зброї, для унеможливлення їх повторення. Водночас зброю тепер можуть отримати також люди з судимістю за злочини невеликої або середньої тяжкості.

Основною метою послаблення законодавчого регулювання та процедур видання дозволів є можливість здійснення особою самооборони, відсічі та стримуванні збройної агресії російської федерації проти України під час воєнного стану.

Процедуру застосування громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України, вогнепальної зброї і боєприпасів до неї під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської Федерації та/або інших держав проти України у період дії воєнного стану відповідно до Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» визначено окремо на рівні Кабінету Міністрів України [5].

Крім видавання дозволів на зброю, підрозділи дозвільної системи продовжують у період війни здійснювати заходи щодо запобігання правопорушенням у сфері обігу зброї. Для цього в умовах, що склалися, поліцейським дозвільної системи варто звернути увагу на застосування заходів протидії розкраданню вогнепальної зброї військового призначення або незаконному обігу вогнепальної зброї, яка надходить з фронту.

Одним із загальновідомих заходів запобігання правопорушенням у сфері обігу вогнепальної зброї є проведення профілактичних операцій поліцейськими щодо добровільної здачі зброї. Однак аналітики відмічають низьку ефективність таких операцій. Результативність таких операцій є замалою, щоб відчутно вплинути на рівень незаконного обігу зброї, а статистика правопорушень у цій сфері давно не відповідає реальному стану речей та є пережитком радянського способу оцінки ефективності правоохоронних органів у формі «палочної системи».

Актуальною на сьогодні вважаємо практику, запропоновану військовими управліннями для визначення осіб, які мають відношення до диверсійних груп, –

запровадження винагороди за інформацію, яка була корисна вітчизняним силовикам. На наш погляд, саме матеріальне заохочення здавання зброї, яка перебуває у незаконному обігу, надасть можливість реально, а не на папері знизити кількість правопорушень у цій сфері. Визначення на місцевому або на державному рівні розміру винагороди за конкретний вид вогнепальної зброї або боєприпасів до неї – шлях до заохочення правомірної поведінки громадян України як під час війни, так і в повоєнний період.

Джерелами інформації про правопорушення у сфері обігу вогнепальної зброї можуть бути: звернення, що надійшли від фізичних осіб (у тому числі від посадових осіб, представників громадськості); негласні повідомлення; інформація, опублікована в ЗМІ (і тому числі в мережі Інтернет); результати аналізу оперативної обстановки; результати аналізу статистичної інформації.

Припинення саме таких правопорушень, пов'язаних з обігом зброї, а також попередження їх рецидивів – ще одна особливість діяльності працівників дозвільної системи в умовах війни. Саме тому у прифронтових територіях або місцях відпочинку (ротації) військових варто організовувати патрулі з метою профілактики та вчасного реагування на правопорушення з використанням вогнепальної зброї. До складу таких патрулів можуть входити як військові, так і поліцейські, які уповноважені застосовувати відповідні заходи до винних осіб.

Особливе місце в діяльності щодо запобігання правопорушенням у сфері обігу вогнепальної зброї займає індивідуальна профілактика. Окрему увагу з боку поліції в теперішній час, а також впродовж декількох років після війни, на наш погляд, заслуговують особи, які демобілізовані та схильні до вчинення правопорушень. Труднощі адаптації до мирного життя можуть спровокувати до вчинення протиправних дій саме цю категорію осіб. Також особливу увагу поліцейським варто звертати на волонтерів, які на громадських засадах закуповують зброю та боєприпаси до неї. Традиційними для застосування профілактичних заходів залишаються особи, звільнені з місць позбавлення волі, особливо за насильницькі злочини та злочини, пов'язані з незаконним обігом зброї.

Ще одним напрямом діяльності підрозділів дозвільної системи Національної поліції є облік вогнепальної зброї. Розвиток даного напрямку логічно вбачається у інтерактивних базах даних МВС України. Одним із перших прогресивних нововведень стало запровадження на початку лютого 2022 року функціональної підсистеми «Єдиний реєстр зброї» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ [6]. І хоча повноцінний запуск Реєстру ще триває, а удосконалення його функціональних можливостей відбуватиметься і далі, така підсистема надасть можливість МВС України підвищити ефективність реалізації контрольної функції за використанням зброї в Україні, принципу відкритості та прозорості в діяльності поліції (зокрема під час отримання дозволів на зброю, її придбання, здійснення перевірок дотримання умов зберігання зброї, тощо). Крім того, автоматизований інформаційний процес у сфері обігу зброї має на меті унеможливити факти вчинення корупційних дій у цій сфері.

Висновки. Підсумовуючи, слід наголосити на тому, що триває удосконалення дозвільного провадження, об'єктом якого є вогнепальна зброя, але темпи нормотворчої роботи є недостатніми для того, щоб говорити про кардинальні зміни законодавства на сьогодні. Потреба діджиталізації дозвільних процедур в Україні вимагає від урядовців не тільки правового підґрунтя, а й технологічних можливостей та платформ, що потребує людських, майнових та часових затрат.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів : наказ МВС України від 21.08.98 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>.

2. Про затвердження Тимчасової інструкції про порядок придбання, зберігання, обліку, використання та застосування пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та зазначених патронів працівниками суду, правоохоронних органів та їх близькими родичами, а також особами, які беруть участь у кримінальному судочинстві, народними депутатами України, членами громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовцями, крім тих, які проходять строкову військову

службу, державними службовцями та журналістами : наказ МВС України від 13.06.2000 № 379. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0696-00#Text>.

3. Про особливості видачі громадянам України дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану : наказ МВС України від 01.03.2022 № 170. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0273-22#Text>.

4. Про продовження строку дії дозволів у сфері обігу зброї, пристроїв та вибухових матеріалів під час дії воєнного стану в Україні : наказ МВС України від 18.03.2022 № 195. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0345-22#Text>.

5. Про затвердження Порядку застосування цивільними особами вогнепальної зброї під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії російської федерації та/або інших держав проти України у період дії воєнного стану : постанова Кабінету Міністрів України від 15.04.2022 № 448. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448-2022-%D0%BF#Text>.

6. Баконіна О. Контроль обігу зброї: відбулась презентація Єдиного реєстру зброї ЄІС МВС. URL : https://jurliga.ligazakon.net/news/209535_kontrol-obgu-zbro-vdbulas-prezentatsya-dinogo-restru-zbro-s-mvs.

7. За вільну зброю виступає 58,75% українців – опитування в «Дії». URL : [https://suspilne.media/245619-za-vilnu-zbrou-vistupaє-5875-ukraїnciv-opituvanna-v-dii/#:~:text="](https://suspilne.media/245619-za-vilnu-zbrou-vistupaє-5875-ukraїnciv-opituvanna-v-dii/#:~:text=)

8. Балик Д. Легалізація зброї в Україні: за і проти. URL: <http://iac.org.ua/legalizatsiya-zbroyi-v-ukrayini-za-i-proti/>.

Надійшла до редакції 02.06.2022

References

1. Pro zatverdzhennya Instruktsiyi pro poryadok vyhotovlennya, prydbannya, zberihannya, obliku, perevezennya ta vykorystannya vohnepal'noyi, pnevmatychnoyi, kholodnoyi i okholoshchenoyi zbroyi, prystroyiv vitchyznyanoho vyrobnytstva dlya vidstrilu patroniv, sporyadzhennykh humovymy chy analohichnymy za svoyimy vlastyvostyamy metal'nymy snaryadamy nesmertel'noyi diyi, ta patroniv do nykh, a takozh boyeprypasyv do zbroyi, osnovnykh chastyn zbroyi ta vybukhovyykh materialiv [On the approval of the Instructions on the procedure for the manufacture, acquisition, storage, accounting, transportation and use of firearms, pneumatic, cold and cooled weapons, devices of domestic production for firing cartridges, equipped with rubber or similar in their properties metal projectiles of non-lethal action, and cartridges for them, as well as ammunition for weapons, main parts of weapons and explosive materials] : nakaz MVS Ukrayiny vid 21.08.98 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>. [in Ukr.].

2. Pro zatverdzhennya Tymchasovoyi instruktsiyi pro poryadok prydbannya, zberihannya, obliku, vykorystannya ta zastosuvannya prystroyiv vitchyznyanoho vyrobnytstva dlya vidstrilu patroniv, sporyadzhennykh humovymy chy analohichnymy za svoyimy vlastyvostyamy metal'nymy snaryadamy nesmertel'noyi diyi, ta zaznachenyykh patroniv pratsivnykamy sudu, pravookhoronnykh orhaniv ta yikh blyz'kymy rodychamy, a takozh osobamy, yaki berut' uchast' u kryminal'nomu sudochynstvi, narodnymy deputatamy Ukrayiny, chlenamy hromads'kykh formuvan' z okhorony hromads'koho poryadku i derzhavnoho kordonu, viys'kovosluzhbovtsyamy, krim tykh, yaki prokhodyat' strokovu viys'kovu sluzhbu, derzhavnymy sluzhbovtsyamy ta zhurnalistamy [On the approval of the Temporary Instructions on the procedure for the purchase, storage, accounting, use and application of devices of domestic production for shooting cartridges equipped with rubber or metal projectiles of similar properties of non-lethal action, and the specified cartridges by employees of the court, law enforcement agencies and their close relatives, and also by persons who participate in criminal proceedings, people's deputies of Ukraine, members of public formations for the protection of public order and the state border, military personnel, except for those who are undergoing fixed-term military service, civil servants and journalists] : nakaz MVS Ukrayiny vid 13.06.2000 № 379. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0696-00#Text>. [in Ukr.].

3. Pro osoblyvosti vydachi hromadyanam Ukrayiny dozvolu na prydbannya, zberihannya ta nosynnya myslyvs'koyi zbroyi ta naboiv do neyi pid chas diyi voyennoho stanu [On the specifics of issuing permits to citizens of Ukraine to purchase, store and carry hunting weapons and cartridges for them during martial law] : nakaz MVS Ukrayiny vid 01.03.2022 № 170. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0273-22#Text>. [in Ukr.].

4. Pro prodovzhennya stroku diyi dozvoliv u sferi obihu zbroyi, prystroyiv ta vybukhovyykh materialiv pid chas diyi voyennoho stanu v Ukrayini [On the extension of the validity period of permits in the field of circulation of weapons, devices and explosive materials during martial law in Ukraine] : nakaz MVS Ukrayiny vid 18.03.2022 № 195. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0345-22#Text>. [in Ukr.].

5. Pro zatverdzhennya Poryadku zastosuvannya tsyvil'nymy osobamy vohnepal'noyi zbroyi pid chas uchasti u vidsichi ta strymuvanni zbroynoyi ahresiyi Rosiys'koyi Federatsiyi ta/abo inshykh derzhav proty Ukrayiny u period diyi voyennoho stanu [On the approval of the Procedure for the use of firearms by civilians during participation in repelling and deterring armed aggression of the Russian Federation and/or other states against Ukraine during the period of martial law] : postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 15.04.2022 № 448. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448-2022-%D0%BF#Text>. [in Ukr.].

6. Bakonina, O. Kontrol' obihu zbroyi: vidbulas' prezentatsiya Yedynoho reyestru zbroyi YeIS MVS [Control of weapons circulation: the presentation of the Unified Weapons Register of the UIS of the Ministry of Internal Affairs took place]. URL : https://jurliga.ligazakon.net/news/209535_kontrol-obgu

zbro-vdbulas-prezentatsya-dinogo-restru-zbro-s-mvs. [in Ukr.].

7. Za vil'nu zbroyu vystupaye 58,75% ukrajintiv — opytuvannya v «Diyi» [58.75% of Ukrainians are in favor of free weapons – survey in «Diyi»]. URL : [https://suspilne.media/245619-za-vilnu-zbroju-vistupae-5875-ukrajintiv-opituvannya-v-diyi/#:~:text=\[in Ukr.\]](https://suspilne.media/245619-za-vilnu-zbroju-vistupae-5875-ukrajintiv-opituvannya-v-diyi/#:~:text=[in Ukr.]).

8. Balyk, D. Lehalizatsiya zbroyi v Ukraini: za i proty [Legalization of weapons in Ukraine: pro and con]. URL: <http://iac.org.ua/legalizatsiya-zbroyi-v-ukrayini-za-i-proti/>. [in Ukr.].

ABSTRACT

Kostyantyn Bakhchev. Peculiarities of the activity of units of the permit system under martial law. The article deals with peculiarities of the functioning of the permit system in Ukraine under martial law. In particular, the controversial problem of granting citizens the right to own firearms is highlighted. The international experience of granting the right to own firearms and the current legislation of Ukraine were analyzed.

The introduction of martial law in Ukraine caused an increase in the number of firearms in the hands of citizens. Martial law also stimulates the aspirations of civilians in Ukraine for free access to firearms both for their own security and for the purpose of repelling russian aggression.

The events of 2022 prompt a review of the conceptual framework for the operation of units of the National Police permit system, given the large array of firearms issued to civilians involved in the territorial defense units of the state and military personnel, the number of which increased approximately fivefold during the war.

A detailed study of the functioning of the permit system, taking into account modern risks, made it possible to propose specific ways of increasing the effectiveness of preventive measures, with the aim of reducing the negative consequences associated with expanding the range of persons who will be granted the right to own firearms. Ways to optimize the activity of units of the permit system of the National Police regarding the prevention of offenses in the field of firearms circulation during martial law and in the post-war period are proposed.

In particular, we consider the practice proposed by the military to identify persons related to subversive groups to be relevant today – the introduction of a reward for information that was useful to domestic security forces. In our opinion, it is the material encouragement of handing in weapons that are in illegal circulation that will provide an opportunity to really reduce the number of offenses in this area. Determining at the local or state level the size of the reward for a specific type of firearm or ammunition for it is a way to encourage the lawful behavior of Ukrainian citizens both during the war and in the post-war period.

Keywords: *firearms, permit system, the right to own weapons, martial law, civilian circulation of weapons, National Police.*

УДК 342.9

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-2-33-40

Ірина ТИЩЕНКОВА[©]

кандидат юридичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ 2022 р.

Важлива роль у розбудові України як соціальної, правової, демократичної держави належить запровадженню реформи з децентралізації влади, яка зумовлює відповідні процеси розвитку інституту об'єднаної територіальної громади як первинного суб'єкта місцевого самоврядування. Створення об'єднаних територіальних громад стало основою для формування необхідного для всебічного розвитку людини, її самореалізації та захисту прав.

Ключові слова: *інформаційно-комунікаційні технології, об'єднана територіальна громада, електронні публічні послуги.*

Постановка проблеми. Актуальним та практично необхідним є дослідження правових основ цифрової діяльності суб'єктів інформаційних правовідносин загалом та адміністративно-правового забезпечення надання ними електронних публічних послуг, зокрема.

© І. Тищенко, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-0323-5035>

ismartsdn3315@gmail.com